

Trauksmes celšana

Publicēts: 09.03.2020.

Atjaunināts: 17.10.2023.

Trauksmes celšana – iespēja ikvienam veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu iestādes darbību, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli.

[Trauksmes celšanas likums](#) palīdz Latvijas iedzīvotājiem novērst pārkāpumus un kaitējumu sabiedrības interesēm, vienlaikus aizsargājot trauksmes cēlētus no nelabvēlīgām sekām. No 2022. gada 4. februāra Latvijā spēkā ir jauns Trauksmes celšanas likums, kas pārņem [ES Trauksmes cēlēju direktīvu](#), pilnveidojot līdzšinējo pieeju.

Trauksmes celšanas kārtība Rīgas pašvaldībā

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā ar Rīgas pilsētas izpilddirektora 30.05.2023. iekšējiem noteikumiem Nr. RD-23-32-nti “Trauksmes celšanas kārtība Rīgas valstspilsētas pašvaldībā” ir izveidota vienota centralizēta trauksmes celšanas sistēma. Jaunā kārtība nodrošina gan pašvaldības darbiniekiem iespēju ziņot iekšēji, lai pārkāpumus laicīgi novērstu, gan ikvienai personai iespēju ziņot Pašvaldībai kā kompetentajai institūcijai par pārkāpumiem, kurus tā novērojusi, veicot darba pienākumus, ja pārkāpums skar sabiedrības intereses.

Trauksmes cēlētājam iesniegumu, norādot savu vārdu, uzvārdu, e-pasta vai pasta adresi un tālruna numuru, iesniedz Cilvēkresursu pārvaldē (turpmāk tekstā Pārvalde):

nosūtot to uz speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotu e-pasta adresi: trauksme@riga.lv;

ievietojot to Rīgas domes administratīvās ēkas Rātslaukumā 1, Rīgā, vestibilā speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izvietotā pastkastē;

nosūtot Pārvaldei pa pastu (Rīgas valstspilsētas pašvaldības Centrālās administrācijas Cilvēkresursu pārvaldei Rātslaukumā 1, Rīgā, LV-1050), uz aploknes norādot “Trauksmes cēlēja ziņojums”;

aizpildot trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu tiešsaistē vietnē trauksmescelejs.lv (nodrošina personas identifikāciju, nav

nepieciešams e-paraksts).

Pārvalde nosaka saņemtā ziņojuma piekritību, ja tā izskatīšana ir Pašvaldības kompetencē:

Pārvalde izvērtē, vai tas atbilst trauksmes celšanas ziņojumam, un izskata iesniegumu vai nodod to izskatīšanai kompetentās Pašvaldības institūcijas darbiniekam,

iesniedzējs tiek informēts, vai iesniegums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu un kur tiks izskatīts,

2 mēnešu termiņā iesniedzējs tiek informēts par izskatīšanas rezultātu vai gaitu, ja izskatīšana vēl nav pabeigta. Par rezultātu informē pēc izskatīšanas pabeigšanas,

Pārvalde seko līdz, lai iesniedzējs tiek laicīgi informēts un apkopo informāciju par izskatīšanas rezultātiem.

Ja ziņojuma izskatīšana nav Pašvaldības kompetencē, Pārvalde to pārsūta kompetentajai iestādei, par to informējot iesniedzēju.

Ja personai ir šaubas,

vai par konkrētu pārkāpumu var celt trauksmi (vai tas skar sabiedrības, vai tikai atsevišķu darbinieku intereses),

vai par pārkāpumu jāziņo Pašvaldībai, vai kādai no valsts iestādēm,

citi neskaidri jautājumi,

raksta uz trauksme@riga.lv, telefoniski sazinās ar kontaktpersonu trauksmes celšanas jautājumos pa tālruni [+37167012032](tel:+37167012032), [+37167026859](tel:+37167026859), [+37167026373](tel:+37167026373) vai sazinās ar Valsts kanceleju, kas ir trauksmes cēlēju kontaktpunkts Latvijā.

Izsmeljoša informācija par trauksmes celšanu atrodama www.trauksmescelejs.lv

Darba devējam aizliegts radīt darbiniekam negatīvas sekas tādēļ, ka tas cēlis trauksmi.

Kas ir trauksmes cēlējs?

Trauksmes cēlējs – fiziskā persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, vai esot praksē, un kurai šīs informācijas sniegšanas dēļ varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas.

Kā celt trauksmi Rīgas pašvaldības darbiniekiem?

Ikviens Rīgas pašvaldībā nodarbinātais var informēt par iespējamu, sabiedrībai būtiskas intereses skarošu pārkāpumu iestādes darbībā, lai to laikus novērstu, pirms apdraudēta iestādes reputācija, tai radušies zaudējumi vai tiek iesaistītas kompetentās valsts institūcijas. Tieši darbiniekiem ir iespēja pamanīt iespējamus pārkāpumus un, pateicoties savām profesionālajām zināšanām un pieredzei, novērtēt to bīstamību.

Izmantojot ziņošanai iekšējo trauksmes celšanas sistēmu, ziņojums nonāk vistuvāk “problēmas cēlonim” un paustās bažas var operatīvi izvērtēt, kā arī novērst iespējamo pārkāpumu vai identificēt sistemātiska rakstura trūkumus.

Kā celt trauksmi Rīgas pašvaldībā kā kompetentajā institūcijā?

Ikviens iedzīvotājs var informēt Rīgas pašvaldību par iespējamu, sabiedrībai būtiskas intereses skarošu pārkāpumu iestādes kompetences jomās. Padotības iestādē nodarbinātais var vērsties augstākā iestādē kā kompetentajā institūcijā.

Trauksmes cēlēja ziņojumu Rīgas pašvaldībā var iesniegt:

nosūtot to uz speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotu e-pasta adresi: trauksme@riga.lv;

ievietojot to Rīgas domes administratīvās ēkas Rātslaukumā 1, Rīgā, vestibulā speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izvietotā pastkastē;

nosūtot pa pastu (Rīgas valstspilsētas pašvaldības Centrālās administrācijas Cilvēkresursu pārvaldei Rātslaukumā 1, Rīgā, LV-1050), uz aplokšnes norādot “Trauksmes cēlēja ziņojums”;

ziņojot mutvārdos Kontaktpersonai (ziņotāja klātbūtnē ziņojums tiek noformēts rakstveidā);

ar [elektroniskās formas starpniecību](#) tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv.

Tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv iespējams lejuplādēt Trauksmes cēlēja ziņojuma [veidlapu](#).

Ziņojumu papīra formā pašrocīgi paraksta. Trauksmes cēlēja ziņojumu, kuru nosūta e-pastā, paraksta ar elektronisko parakstu.

Kas notiek pēc trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanas?

Pēc ziņojuma saņemšanas vispirms nosaka, vai tas ir Pašvaldības kompetencē, ja nav, tiek pārsūtīts kompetentajai iestādei.

Ja ziņojuma izskatīšana ir Pašvaldības kompetencē, septiņu dienu laikā to izvērtē, lai noteiktu, vai tas ir trauksmes cēlēja ziņojums. Ja ziņojums pirmšķietami atbilst trauksmes cēlēja ziņojumam, taču nav parakstīts, ar iesniedzēju sazinās, aicinot ziņojumu parakstīt. Triju dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par saņemtā ziņojuma atzīšanu/neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu, iesniedzējam tiek nosūtīta atbildes vēstule.

Ja ziņojuma izskatīšanai nepieciešama papildu informācija, ar iesniedzēju sazinās kontaktpersona trauksmes celšanas jautājumos vai par ziņojuma izskatīšanu atbildīgā persona.

Divu mēnešu termiņā no dienas, kad ziņojums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, iesniedzējs tiek informēts par tā izskatīšanas rezultātu vai, ja izskatīšana vēl nav pabeigta – par ziņojuma izskatīšanas gaitu, papildus informējot arī par izskatīšanas rezultātu.

Pat ja ziņojums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, tas tiek izskatīts un iesniedzējs tiek informēts par rezultātu.

Trauksmes cēlēju ziņojumos sniegtās informācijas izskatīšanas rezultātā 2022.gadā atklātie pārkāpumi

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas rezultātā:

Izskatot 2021.gada nogalē iesniegtu ziņojumu, konstatētas vairākas nepilnības Pašvaldības izglītības iestādes iekšējā darba organizācijā (informācijas aprītē), atlidzības sistēmas caurskatāmībā, valsts un Pašvaldības piešķirto finanšu līdzekļu izlietojuma caurskatāmībā. Par konstatētajiem trūkumiem informēts Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments, kas, pieņemot, ka līdzīga pieeja dažos jautājumos ir arī citās Pašvaldības izglītības iestādēs, aktualizējis minētos jautājumus izglītības iestāžu vadītāju informatīvajā sanāksmē, tādējādi trauksmes cēlēja ziņojums par trūkumiem vienā Pašvaldības izglītības iestādē palīdzējis pilnveidot Pašvaldības izglītības iestāžu darbu kopumā; apstiprinājās trauksmes cēlēja sniegtā informācija par neatbilstošu Covid-19 testu izsniegšanu Pašvaldības kapitālsabiedrības darbiniekiem – darbiniekiem paškontrolei tika izsniegti testi, kas bija paredzēti izmantošanai veselības aprūpes speciālista uzraudzībā. Turpmāk Sabiedrība precizēja sākotnējo tehnisko specifikāciju un prasīja piegādātājus piegādāt ātros Covid-19 antigēna testus, kuri ir atzīti par „pašpārbaudes medicīniskām ierīcēm”;

pabeidzot 2021.gada IV ceturksnī saņemta trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanu konstatētas disciplinārpārkāpumu pazīmes Pašvaldības kapitālsabiedrības vairāku darbinieku rīcībā (pasūtot, pieņemot un parakstot rēķinus bez attiecīga pilnvarojuma, nepienācīgi kontrolējot iepirkumu līgumu izpildes jautājumus), taču ar daļu konkrēto darbinieku darba tiesiskās attiecības jau bija izbeigtas, bet pārējiem sods nav ticis piemērots noilguma dēļ. Kapitālsabiedrības valde Kapitālsabiedrības struktūrvienībām devusi uzdevumus trauksmes cēlēja ziņojuma rezultātā atklāto trūkumu novēršanai un turpmākai procesu uzlabošanai.

2021.gadā Rīgas domes Iekšējo pārbaužu un korupcijas novēršanas nodaļā saskaņā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) noteikto trauksmes celšanas kārtību saņemti 29 iesniegumi ar norādi uz trauksmes celšanu, no tiem 18 atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem, 10 iesniegumi neatbilda trauksmes celšanas pazīmēm un tika izskatīti vai pārsūtīti izskatīšanai vispārējā kārtībā.

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas rezultātā:

vienā no Pašvaldības institūcijām konstatēta valstī noteikto ierobežojumu Covid-19 izplatības ierobežošanai neievērošana (darba organizācija klātienē, kad darbu ir iespējams veikt attālināti), konstatētie trūkumi tika novērsti;

konstatēta vienas no Pašvaldības kapitālsabiedrībām valdes rīcība, kas neatbilda labas pārvaldības principam, proti, valde nebija sniegusi kriminālprocesa virzītājam informāciju par iekšējā pārbaudē konstatēto darbinieku neatbilstošu rīcību, kam varētu būt nozīme kriminālprocesā, par šo faktu tika informēts procesa virzītājs un izprasīta informācija, kas pievienota kriminālprocesa materiāliem;

Pašvaldības departamenta iekšējās darba organizācijas nesakārtotības dēļ tika kavēti lēmumu par administratīvo sodu piemērošanu pieņemšanas termiņi, trūkumi tika novērsti;

vienā no Pašvaldības institūcijām konstatētas pazīmes, kas norādīja uz iepirkumu veicēja nepienācīgu vērtīgumu veiktajās cenu aptaujās, pieļaujot savstarpēji saistītu uzņēmumu “konkurenci”;

konstatētas Pašvaldības kapitālsabiedrības iekšējā normatīvā regulējuma nepilnības, kuru dēļ bija iespējama dienesta transportlīdzekļu izmantošana privātām vajadzībām. Uzsākts darbs pie autotransporta izmantošanas noteikumu pilnveides un ievērošanas kontroles noteikšanas visās Pašvaldības kapitālsabiedrībās;

trauksmes cēlēja ziņojumā sniegtā papildu informācija tika izmantota Pašvaldībā jau uzsāktās pārbaudes par iespējami prettiesisku rīcību ar mantu un finanšu līdzekļiem kādā no Pašvaldības institūcijām ietvaros, rezultātā ierosināts kriminālprocess un celtas apsūdzības, darba tiesiskās attiecības ar attiecīgajiem darbiniekiem izbeigtas.

veicot sākotnējo pārbaudi, konstatēts, ka varētu būt pamatota informācija par pirms vairākiem gadiem īstenotu fiktīvu nodarbinātību vienā no Pašvaldības institūcijām, materiāls nodots izskatīšanai Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam lietvedībā esoša kriminālprocesa ietvaros;

līdzīgi Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam tika pārsūtīts iesniegums par iespējamu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” pārkāpumu Pašvaldības departamenta direktora rīcībā, kā arī iespējamu Pašvaldības finanšu līdzekļu prettiesisku izlietojumu, atlīdzinot pārstāvja pakalpojumus tiesvedībā, formāli pieņemot viņu darbā departamentā.